

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

**Sinteza activității științifice desfășurate în cadrul
Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului
- 2022 -**

Urmărind să realizeze o cercetare în domeniul istoric la standarde academice, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului a încercat totodată ca prin activitățile întreprinse în cadrul său să răspundă unei preocupări prezente la nivelul societății românești privind o mai bună înțelegere a trecutului recent. În acest sens, activitatea de cercetare a INST s-a desfășurat pe mai multe direcții, concretizate prin finalizarea temelor de cercetare asumate de INST prin programul multianual de cercetare, dar și printr-o serie de activități care au avut în vedere diseminarea rezultatelor cercetării: publicarea de studii de specialitate în reviste academice și volume colective din țară și din străinătate, editarea unor lucrări de referință pentru domeniul cercetării istorice, organizarea de manifestări științifice cu participare națională și internațională.

În cadrul programelor de cercetare pentru anul 2022 au fost atinse obiectivele fixate pentru cele trei programe de cercetare aprobate de Secția de Științe Istorice și Arheologie, respectiv: PROGRAMUL I: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția organizării judecătorești. coordonator: CS I Octavian Roske/C.S. II Ana-Maria Cătănuș; PROGRAMUL II: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția politică, economică și socială a țării din perspectiva deciziilor luate la nivelul Comitetului Executiv și Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. coordonator: C.S. II Dan Cătănuș; PROGRAMUL III: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Dezvoltarea constituțional-instituțională a statului, coordonator: C.S. II Florin Abraham.

Totodată, cercetătorii INST au fost implicați în realizarea proiectelor fundamentale derulate de Secția de Științe Istorice și Arheologie, respectiv: Enciclopedia istoriografiei românești; Instituțiile cu preocupări de istorie de pe teritoriul României; Periodicele aferente științei istorice românești; Enciclopedia autorilor străini cu preocupări privind spațiul carpato-dunărean.

În continuarea activității de cercetare depuse în cadrul temelor de plan, cercetătorii Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului au publicat în cursul anului 2022 un număr de **20 de articole și studii de specialitate și 5 recenzii științifice în reviste ale Academiei Române și reviste indexate în baze de date internaționale (BDI), 12 articole în volume colective din țară și 2 articole în volume colective din străinătate.**

Din perspectiva activității de editare și publicare, INST s-a achitat și în anul 2022 de misiunea asumată încă de la înființarea Institutului, în 1993, aceea de a pune la dispoziția cercetătorilor, profesorilor, studenților și a publicului larg a unor lucrări de profil realizate la standarde științifice. În acest sens, revista „Arhivele Totalitarismului” a pus la dispoziția tuturor celor interesați studii valoroase realizate de cercetători români, dar și din străinătate. Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, și este clasificată B în ierarhia CNCS.

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

Din perspectiva popularizării rezultatelor cercetării prin intermediul comunicărilor prezentate la conferințe științifice, cercetătorii INST au susținut în cursul anului 2022 un număr de **64 de comunicări științifice**. Dintre acestea, un număr de **14 comunicări au fost prezentate la conferințe cu participare internațională**, iar **50 de comunicări la conferințe naționale**.

Potrivit tradiției deja consacrate, și în anul 2022 Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului a organizat **5 manifestări științifice cu participare națională**, manifestări dedicate analizării unor subiecte legate de tematica regimurilor totalitare în România, URSS, dar și din alte state europene.

Dintre acestea remarcăm în mod special conferința Conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, București, 17 iunie 2022, precum și Conferința națională „Dialog pentru viitor: Rolul cercetării științifice în analiza istoriei contemporane”, consacrată aniversării a 15 ani de activitate a Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, Amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu”, Biblioteca Academiei Române, 22 noiembrie 2022.

De asemenea, sesiunile organizate în anul 2022 de Centrul de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” din cadrul INST au propus teme din cele mai variate mergând de la analizarea unor fenomene specifice regimurilor totalitare la evaluarea unor evenimente istorice cu repercusiuni care nu s-au limitat la nivelul societăților în care s-au produs.

În rândul realizărilor importante ale INST, în cursul anului 2022, remarcăm apariția revistei „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022 (ISBN: 1221-6917). Totodată, INST a fost co-organizator al aducerii la Sibiu a expoziției internaționale „După Marele Război. O Nouă Europă 1918–1923” (17 iulie – 4 septembrie 2022). Participarea la vernisajul expoziției (19 iulie 2022), la care au participat Astrid Fodor, primarul Municipiului Sibiu; Maciej Lang, ambasadorul Poloniei în România; Raluca Sassu, Prorector al Universității Lucian Blaga din Sibiu; Alexandru Dumbravă, viceprimar al Sibiului; Attila Pók, președintele Consiliului academic al REMS; Marcela Sălăgean, membru al Consiliul academic al REMS; Valer Cosma, directorul Bibliotecii Centrale Universitare din Sibiu.

*

O imagine mai detaliată a activității științifice a INST în anul 2022, din perspectiva editorială, dar și a organizării de sesiuni cu caracter științific, poate fi obținută prin consultarea *raportului de activitate in extenso* și a anexelor, cuprinzând listele cu publicații (cărți și articole) și manifestări științifice.

Director,

Conf. univ.dr. habil Florin Abraham

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIUL TOTALITARISMULUI
RAPORT PRIVIND ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ
2022

A. Lucrări publicate de către cercetătorii Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului și volume publicate în cadrul INST

1. Anton, Mioara, Iacob, Bogdan Cristian, Vasile, Cristian (editori), *Tineri și tineret în România socialistă: Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022, 316 pag. ISBN 978-606-537-555-0.
2. Bălănescu, Flori, *Paul Goma – Conștiință istorică și conștiință literară*, Editura Corint, București, 2022, 640 p. (ISBN 978-606-088-133-9).
3. Buga, Vasile, *Pe muchie de cuțit. Relațiile româno-sovietice 1965-1989*, Ediția a doua revăzută și adăugită, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2022, 538 pag (ISBN: 978-973-7861-78-8)
4. Lazăr, Simona, Bărbieru, Mihaela (editori), *Frontiere și contacte. Fenomene locale, regionale și globale, Volumul II, Studii culturale*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2022, 290 pag. (ISBN: 978-606-9053-14-0, 978-606-9053-15-7)
5. Șiperco, Andrei (editor), *Confesiunile elitei comuniste: România 1944-1965: rivalități, represiuni, crime... : Arhiva Alexandru Șiperco, Volumul VI*, ed., cuvânt înainte, notă asupra ed., biografie, biografie selectivă și note de Andrei Șiperco, Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2022, 474 pag. (ISBN General 978-973-7861-87-0, ISBN Volum VI 978-606-9053-22-5)
6. Suci, Dorel (editor), *10x12. Florin Constantiniu. 10 ani de la intrarea în eternitate, 12 articole din „Dosarele Istoriei”*, Centrul de Studii Rus și Sovietice „Florin Constantiniu”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2022, 147 pag. (ISBN: 9-786060-960799)
7. Revista Arhivele Totalitarismului, Anul XXX, nr. 1-2/2022 (ISSN:1221-6917)
8. Revista Arhivele Totalitarismului, Anul XXX, nr. 3-4/2022 (ISSN:1221-6917) *în curs de apariție.*

B. Domenii de cercetare: ISTORIE

În anul 2022 au fost desfășurate activități în cadrul proiectelor prioritare asumate de Secția de Științe Istorice și Arheologie, respectiv:

- Enciclopedia istoriografiei românești
- Instituțiile cu preocupări de istorie de pe teritoriul României
- Periodicele aferente științei istorice românești
- Enciclopedia autorilor străini cu preocupări privind spațiul carpato-dunărean.

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

Totodată, activitatea de cercetare în cadrul INST s-a concentrat pe realizarea obiectivelor pentru cele trei proiecte fixate prin programul de cercetare aprobat de Secția de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române, respectiv:

PROGRAMUL I: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția organizării judecătorești. Coordonator: CS I Octavian Roske/C.S. II Ana-Maria Cătănuș

PROGRAMUL II: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția politică, economică și socială a țării din perspectiva deciziilor luate la nivelul Comitetului Executiv și Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R..
Coordonator: C.S. II Dan Cătănuș

PROGRAMUL III: România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Dezvoltarea constituțional-instituțională a statului.
Coordonator: C.S. II Florin Abraham

Referitor la aceste programe trebuie să aducem următoarele precizări: începând cu luna aprilie 2022, Ministerul de Interne a blocat accesul la numeroase dosare aflate în custodia Arhivelor Naționale ale României și care reprezintă baza de lucru integrală sau parțială pentru cele trei programe de cercetare menționate. Pentru îndeplinirea obiectivelor fixate, s-au căutat surse alternative, însă acestea nu au permis decât redactarea parțială și incompletă a unora din vocile alocate în cadrul programelor de cercetare. În urma presiunii publice exercitate inclusiv de Academia Română, Ministerul de Interne a inițiat un dialog cu instituțiile având ca obiect cercetarea istorică, privind situația accesului la documentele de arhivă de dinainte de 1989. Până în acest moment însă nu s-a revenit la situația de dinainte de aprilie 2022, respectiv, studiul neîngrădit al documentelor aflate în custodia Arhivelor Naționale ale României.

C. Resurse umane: cercetători, doctori, conducători de doctorate (folosiți tabelul din anexa 2)

Număr posturi de cercetare: 17,5

Număr de cercetători: 18, dintre care

Doctori: 16

1. Conf. univ. dr. habil. Florin Abraham, Director CS II
2. Prof.dr. Gheorghe Onișoru, CS I 1/2
3. Dr. Corneliu Beldiman, CS II
4. Dr. Constantin Buchet, CS II
5. Dr. Dan Cătănuș, CS II
6. Dr. Ana-Maria Cătănuș, CS II
7. Dr. Flori Bălănescu, CS III
8. Dr. Mihai Burcea, CS III

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

9. Dr. Claudiu Degeratu, CS III
10. Dr. Cristina Diac, CS III
11. Dr. Alexandru Murad Mironov, CS III
12. Dr. Răzvan Florin Mihai CS III
13. Dr. Vitalie Văratice CS III
14. Dr. Mioara Anton, CS 1/2
15. Dr. Carmen Stratone, CS
16. Dr. Florin Șandru, AC

D. Activitate de formare de tineri cercetători: doctoranzi, post-doc

Institutul nu desfășoară activități de formare.

E. Mijloace de cercetare realizate/completate în 2022: biblioteca de specialitate, echipamente de cercetare (cu valori mai mari decât 10.000 Euro).

Echiptamente de cercetare achiziționate: scanner digitalizare publicații (1), calculatoare birou (3)

F. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2022

Cărți publicate în țară

1. Anton, Mioara, Iacob, Bogdan Cristian, Vasile, Cristian (editori), *Tineri și tineret în România socialistă: Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022, 316 pag. ISBN 978-606-537-555-0.
2. Bălănescu, Flori, *Paul Goma – Conștiință istorică și conștiință literară*, Editura Corint, București, 2022, 640 p. (ISBN 978-606-088-133-9).
3. Buga, Vasile, *Pe muchie de cuțit. Relațiile româno-sovietice 1965-1989*, Ediția a doua revăzută și adăugită, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2022, 538 pag (ISBN: 978-973-7861-78-8)
4. Lazăr, Simona, Bărbieru, Mihaela (editori), *Frontiere și contacte. Fenomene locale, regionale și globale, Volumul II, Studii culturale*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2022, 290 pag. (ISBN: 978-606-9053-14-0, 978-606-9053-15-7)
5. Șiperco, Andrei (editor), *Confesiunile elitei comuniste: România 1944-1965: rivalități, represiuni, crime... : Arhiva Alexandru Șiperco, Volumul VI*, ed., cuvânt înainte, notă asupra ed., biografie, biografie selectivă și note de Andrei Șiperco, Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2022, 474 pag. (ISBN General 978-973-7861-87-0, ISBN Volum VI 978-606-9053-22-5)
6. Suci, Dorel (editor), *10x12. Florin Constantiniu. 10 ani de la intrarea în eternitate, 12 articole din „Dosarele Istoriei”*, Centrul de Studii Rus și Sovietice „Florin Constantiniu”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2022, 147 pag. (ISBN: 9-786060-960799)
7. Revista Arhivele Totalitarismului, Anul XXX, nr. 1-2/2022 (ISSN:1221-6917)
8. Revista Arhivele Totalitarismului, Anul XXX, nr. 3-4/2022 (ISSN:1221-6917) în curs de apariție.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

ARTICOLE ÎN REVISTE ACADEMICE INDEXATE ÎN BAZE DE DATE
INTERNAȚIONALE (BDI)

1. Abraham Florin, *Ioan Lupaș (1880-1967)*, în „Arhivele totalitarismului”, nr.3-4 (116-117), 2022, (în curs de apariție) (ISSN: 1221-6917)
2. Anton Mioara, Anton, Mioara, *SOE in Romania. Plans for a coup d'état*, în „Historical Yearbook”, vol. XIX, 2022, pp. 127-144 (ISSN 1584-854X) (categorie B, ERIH)
3. Bălănescu, Flori, *Ipostaze ale „trădării” în comunismul românesc*, în „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 117–134 (ISSN: 1221-6917)
4. Buchet, Constantin, *Mihail S. Gorbaciov „noua gândire” și sistemul relațiilor internaționale la sfârșitul Războiului Rece*, în „Polis”, Revistă de Științe Politice, Mihail Gorbaciov și eșecul experimentului sovietic, volum X, nr. 4 (38), serie nouă, septembrie – noiembrie 2022, Iași, Institutul European, 2022, pp.15-22 (ISBN 1271-9776)
5. Burcea, Mihai, *Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu Bucicov, Petre Goncearuc, Serghie Nicolau, Ion Vidrașcu, Vasile Posteuca*, I, în revista „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 43-77. (ISSN: 1221-6917)
6. Burcea, Mihai, *Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu Bucicov, Petre Goncearuc, Serghie Nicolau, Ion Vidrașcu, Vasile Posteuca*, II, în „Arhivele Totalitarismului”, anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917)
7. Cătănuș, Ana-Maria, *Dissidents and Exiles from Socialist Eastern Europe: History, Archives and Memories (1945-1991). A case study: Paul Goma*, în „Matériaux pour l'histoire de notre temps”, 3-4/2022 (în curs de apariție)
8. Cătănuș, Dan, *Eliminarea unui lider incomod: Cazul Virgil Trofin (septembrie – noiembrie 1981)*, I, “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 205-229, (ISSN 1221-6917)
9. Cătănuș, Dan, *Cornel Pacoste (1930-1999)*, în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 256-261 (ISSN 1221-6917)
10. Cătănuș, Dan, *Eliminarea unui lider incomod: Cazul Virgil Trofin (septembrie – noiembrie 1981)*, II, în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022, (în curs de apariție) (ISSN 1221-6917)
11. Mironov, Alexandru Murad, *Nicu Ceaușescu (1961-1996)*, în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 245- 250 (ISSN 1221-6917)
12. Jianu, Octaviana, *Dinu Pillat (1921-1975)*, în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022, în curs de apariție (ISSN 1221-6917)
13. Onișoru, Gheorghe, *Stalin's Quest for Gold. The Torgsin Hard-Currency Shops and Soviet Industrialization*, in „Hiperboreea”, nr.9, 1/2022, Ithaca, Ny, Cornell University Press, p.146–149, <https://doi.org/10.5325/hiperboreea.9.1.0146>, <https://scholarlypublishingcollective.org/psup/hiperboreea/issue/9/1>
14. Onișoru, Gheorghe, *Ilie Lazăr – simbol al rezistenței anticomuniste*, în „Anuarul Centrului de Cercetări Giulești”, tom I/2021, Cluj, Editura Limes, pp.193-203.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

15. Onișoru, Gheorghe, *Un ciclu istoric de excepție. De la votul Sfatului Țării la încoronarea de la Alba Iulia*, în Sorin Marcel Colesniuc, Lavinia Dacia Dumitrașcu, Gabriel Mircea Talmațchi, Cristina Paraschiv Talmațchi, *Porți deschise către civilizații*. Tomis – Constanța MMXXII, Editura Mega, 2022, pp.837-844.
16. Onișoru, Gheorghe, *Revolta „tovarășului de drum”. Memoriul lui Gheorghe Tătărescu din 22 mai 1947*, în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 93-116 (ISSN 1221-6917)
17. Stratone, Carmen, *Mihai Dalea (1917-1980)* în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 250-253 (ISBN: 1221-4917)
18. Stratone, Carmen, *Sfârșit de capitol. Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea în fața schimbării de regim din decembrie 1989*, în „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022, (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917).
19. Șandru, Florin, *Probleme privind pregătirea cadrelor P.C.R., reflectate în documente din anul 1971*, în „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917).
20. Voicu Alexandru-Cristian, *Relații româno-maghiare în contextul planului de sistematizare rurală a regimului Ceaușescu, 1988-1989*, în „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917)

RECENZII PUBLICATE ÎN REVISTE ALE ACADEMIEI ROMÂNE ȘI REVISTE
INDEXATE ÎN BAZE DE DATE INTERNAȚIONALE

1. Burcea, Mihai, *Recenzie la volumul coordonat de Robert Gildea și Isme Tames, Fighters across frontiers. Transnational Resistance in Europe, 1936-48, Manchester University Press, 2020*, în „Arhivele Totalitarismului”, anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917)
2. Cătănuș, Ana-Maria, *Inefabila solitudine a disidenței* (recenzie), în „Arhivele Totalitarismului”, anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN: 1221-4917)
3. Dan Cătănuș, *O excelentă sinteză a relațiilor româno-sovietice între 1965-1989*, în „Arhivele Totalitarismului”, anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022 (în curs de apariție) (ISBN 1221-4917)
4. Jianu, Octaviana, *Noi clarificări privind un dosar incorect soluționat* recenzie la cartea *Căderea unui dictator. Război hibrid și dezinformare în Dosarul Revoluției din 1989*. Volum coordonat de Andrei Ursu, Roland O. Thomasson, Polirom, 2022, 342 p., în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022, pp. 271-273 (ISSN 1221-6917)
5. Jianu, Octaviana, *Dosarul Operațiunii Satele Românești*, recenzie la lucrarea Nicoleta Șerban, *România 1988-1989. Lumea Liberă în apărarea satelor românești: Opération Villages Roumains*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2021, 620 p., în “Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 116-117, 3-4/2022, (în curs de apariție) (ISSN 1221-6917)

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

ARTICOLE ÎN VOLUME COLECTIVE DE SPECIALITATE PUBLICATE ÎN
ROMÂNIA

1. Anton, Mioara, „Întoarcerea la autohtonism. Tânăra generație între cultura alternativă și îndoctrinarea ideologică”, în Mioara Anton, Bogdan Cristian Iacob, Cristian Vasile (editori), *Tineri și tineret în România socialistă: Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2022, pp. 78-102, ISBN 978-606-537-555-0.
2. Bălănescu, Flori, „Nu literatura lui Goma are probleme, ci criticii noștri literari”, Interviu cu Flori Bălănescu, în Daniela Șontică, *30 de scriitori români din exil, 1945–1989*, Editura Basilica, București, 2022, pp. 244–250 (ISBN: 978-606-29-0490-6).
3. Beldiman, Corneliu; Beldiman, Diana Maria, „Ca un înger în trup. Arhimandritul Gherasim Iscu – mărturisitor și mucenic creștin ortodox în închisorile regimului comunist. Evocare la 70 de ani de la Trecerea La Domnul”, articol în volumul Ilie Popa (coord.), *Al XXI-lea Simpozion Internațional „Experimentul Pitești – Reeducarea prin tortură” – PERT’21*, Pitești, 8-10 octombrie 2021, Pitești, 2021, pp. 104-119 (ISSN 1843-4746)
4. Beldiman, Corneliu; Beldiman, Diana Maria, „Onisifor Ghibu - un destin sub vremi potrivnice”, *Al XXII-lea Simpozion Internațional „Experimentul Pitești – Reeducarea prin tortură” – PERT’22*, Pitești, 5-7 octombrie 2022, Pitești, 2023 (ISSN 1843-4746) (volum sub tipar).
5. Buchet, Constantin, „Încoronarea de la Alba Iulia la ceas centenar. Poziția marilor puteri și exitium imperii”, în Sorin Marcel Colesniuc (coord.), *Porți deschise către civilizații*, Tomis, Constanța MMXXII. Centenarul încoronării, Editura Mega, Cluj–Napoca, 2022, 896 p. (ISBN 978-606-020-522-7)
6. Buchet, Constantin, „Geopolitică, geoeconomie și geocultură”, în Silviu Neguț (eds.), *Fragmentarium de viață*, București, Meteor Press, 2022.
7. Onișoru, Gheorghe, *Omul sfințește locul*, în volumul Viorel-Ioan Vârlan, *In Memoriam. Dialoguri*, București, Editura Glasul Istoriei, 2022, pp.23-27.
8. Onișoru, Gheorghe, *Partenenerul din spatele Corinei de fier*, Prefață la Anamaria Lepcaliuc (Popescu), *Relațiile dintre România și Statele Unite ale Americii în timpul lui Nicolae Ceaușescu*, București, Glasul istoriei, pp.7-8.
9. Onișoru, Gheorghe, *O pagină din istoria României Mari: Aplicarea doctrinei „Prin noi înșine”*, în vol. Gheorghe I. Cojocaru, Nicolae Enciu, Sergiu Cornea, coordonatori, *Știința istoriei – formă fundamentală de cunoaștere a trecutului. In honorem Ion Țișcanu -70*, Editura Galați University Press, 2022, pp.163-174.
10. Onișoru, Gheorghe, „Premizele istorice ale conflictului din Ucraina”, în Sorin Bocancea (coord.), *Războiul din Ucraina. Un conflict regional cu efecte globale*, Editura Institutul European, 2022, 740 p. ISBN 9786062403539
11. Șandru, Florin, „Răscoala din 1907 – Drama transformată în mijloc propagandistic al comuniștilor”, în Rotaru Jipa, Constantin Vlad, *Retrăiri istorice în veacul XXI. Barbu Catargiu, Întâiul Prim-ministru al României Moderne*, Ed. Ro.cart, București, 2022, pp. 547-566, ISBN: 978-606-94666-8-3.
12. Șandru, Florin, „Barbu Catargiu (1807-1862) – Un destin politic frânt”, în Rotaru Jipa, Constantin Vlad, *Retrăiri istorice în veacul XXI. Barbu Catargiu, Întâiul Prim-ministru al României Moderne*, Ed. Ro.cart, București, 2022, pp. 74-96, ISBN: 978-606-94666-8-3.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

ARTICOLE ÎN VOLUME COLECTIVE DE SPECIALITATE PUBLICATE ÎN
STRĂINĂTATE

1. Diac, Cristina, „Socialist Humanism, Work, and Disability in Socialist Romania”, în Radu Harald Dinu, Staffan Bengtsson (eds.), *Disability and Labour in the Twentieth Century Historical and Comparative Perspectives*, Routledge, London&New York, 2022, pp. 158-174 (ISBN: 9781032327532).
2. Diac, Cristina, „Olga Bancic”, în Zsófia Lóránd, Adela Hîncu, Jovana Mihajlović Trbovc, Katarzyna Stańczak-Wiślicz, *Texts and Contexts from the History of Feminism and Women's Rights. East Central Europe, Second Half of the Twentieth Century*, CEU Press, Budapesta (ISBN: 978-963-386-453-1). (în curs de apariție).

G. Realizările excelente din anul 2022 (cca. 3 rezultate), ale secțiilor și institutelor pe care le coordonați

- Revista „Arhivele Totalitarismului”, Anul XXX, nr. 114-115, 1-2/2022 (ISBN: 1221-6917)
- INST a fost co-organizator al aducerii la Sibiu a expoziției internaționale „După Marele Război. O Nouă Europă 1918–1923” (17 iulie – 4 septembrie 2022). Participarea la vernisajul expoziției (19 iulie 2022), la care au participat Astrid Fodor, primarul Municipiului Sibiu; Maciej Lang, ambasadorul Poloniei în România; Raluca Sassu, Prorector al Universității Lucian Blaga din Sibiu; Alexandru Dumbravă, viceprimar al Sibiului; Attila Pók, președintele Consiliului academic al REMS; Marcela Sălăgean, membru al Consiliul academic al REMS; Valer Cosma, directorul Bibliotecii Centrale Universitare din Sibiu.

H. Premii/Distinții obținute

I. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în proiecte (cu indicarea numărului de proiect și a partenerilor). Oaspeți din străinătate.

Vizite din străinătate realizate pe linia schimburilor interacademice

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

CONFERINȚE/SESIUNI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE DE INSTITUTUL NAȚIONAL
PENTRU STUDIUL TOTALITARISMULUI
2022

Conferințe naționale

1. Simpozionul comemorativ Florin Constantiniu cu tema „O viață închinată căutării adevărului istoric, Fundația Europeană Titulescu și Centrul de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, 20 aprilie 2022.
2. Conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, București, 17 iunie 2022
3. „Centenarul Încoronării de la Alba-Iulia. Monarhia: elite, clase sociale și viață cotidiană”, organizat de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului și Muzeul Maramureșului, Sighetu Marmăției, 5-6 iulie 2022
4. Conferința națională „Dialog pentru viitor: Rolul cercetării științifice în analiza istoriei contemporane”, consacrată aniversării a 15 ani de activitate a Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, Biblioteca Academiei Române, 22 noiembrie 2022.
5. Conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, București, 17 noiembrie 2022.

COMUNICĂRI SUSȚINUTE LA CONFERINȚE NAȚIONALE

1. Abraham, Florin, *Problema culturii politice în România comunistă: în căutarea unor elemente factuale*, conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, organizată de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022.
2. Abraham, Florin, *Decomunizare fără democratizare. Rezultatele „justiției de tranziție” din România în context central-est european*, conferința națională „Memorie și democratizare în societățile post-dictatoriale: România și Republica Moldova în perioada post-comunistă”, organizată de Academia Evanghelică Transilvania, Sibiu (participare online), 28-29 septembrie 2022.
3. Abraham, Florin, *Semantica Războiului Rece: o evaluare retrospectivă*, conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, organizată de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.
4. Anton, Mioara, *Grigore Gafencu și proiectul federalizării Europei*, prezentată în cadrul „160 de ani de diplomație a României moderne. Grigore Gafencu - diplomat român, promotor al Europei unite”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe și Arhivele Diplomatice, 31 ianuarie 2022.
5. Anton, Mioara, *De la o cortină de fier la una de nailon. România și Marea Britanie în anii destinderii*, Conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

6. Anton, Mioara, „O fugă nereușită: Stancu Păpușoiu versus Foreign Office”, comunicare susținută în cadrul „Conferinței Naționale Comunismul Românesc, ediția a XI-a”, 24 noiembrie 2022.
7. Bălănescu, Flori, *Legea 25/1976 și Mișcarea Goma – „Paraziții sociali” din Grupul Balta Brăilei 77*, Conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022.
8. Bălănescu, Flori, *Memorie și viziune la Paul Goma (1935–2020). Copilăria basarabeană*, în cadrul simpozionului național „Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic”, ediția a VIII-a, Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași, 16 – 17 iunie 2022.
9. Bălănescu, Flori, *Forme ale represiunii în România comunistă: Dizidență și conformism*, conferință susținută în cadrul Universității de Vară de la Râmnicu Sărat – „Pedagogia memoriei ca datorie a neuitării”, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER), Râmnicu Sărat, 21–26 august 2022.
10. Bălănescu, Flori, *România, 1977: drepturile omului, între obligații internaționale și represiune*, în cadrul conferinței naționale „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: Implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.
11. Beldiman, Corneliu; Beldiman, Diana Maria, *Onisifor Ghibu - un destin sub vremi potrivnice*, comunicare prezentată la Congresul Istoricilor din România, Secțiunea: Istorie, traumă și memorie intergenerațională, Alba Iulia, 8-10 septembrie 2022
12. Beldiman, Corneliu; Beldiman, Diana Maria, *Dezvoltarea gândirii critice și a creativității – între online și offline*, comunicare prezentată la Congresul Istoricilor din România, Secțiunea: Predarea Istoriei în România în 2022, Alba Iulia, 8-10 septembrie 2022
13. Buchet, Constantin, *Radu Câmpeanu și documentele de informații externe ale Securității*, la conferința „Radu Câmpeanu. Personalitate a exilului românesc”, Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, 5 mai 2022
14. Buchet, Constantin, *Partidul unic comunist și „organele de partid și de stat”. Dimensiuni de analiză: aparatcik, nomenclatura, Politburo*, la conferința Partidul – stat în România comunistă: ideologie, realități politico – instituționale, dileme istoriografice, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Casa Academiei Române, 17 iunie 2022
15. Buchet, Constantin, *Mihai Retegan și istoriografia cercetării alianțelor României*, la simpozionul „Mihai Retegan. Omul. Profesorul. Cercetătorul”, Universitatea București, Facultatea de Istorie, 8 noiembrie 2022.
16. Buchet, Constantin, *Lucrarea asupra trecutului, memoria națională și ieșirea din postcomunism*, secțiunea Ipostazele comunismului românesc, la conferința națională „Comunismul românesc, ediția a XI-a”, CNSAS, IICMER, Universitatea București – Facultatea de Istorie, Institutul de Istorie Nicolae Iorga, 24 – 25 noiembrie 2022 ,
17. Buchet, Constantin, *Istoriografia română și Războiul Rece. Orientări, metodologii, abordări*, la conferința Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 17 noiembrie 2022.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

18. Burcea, Mihai; Florin-Răzvan Mihai, *Ajutorul regimului Ceaușescu pentru „Lumea A Treia” – „internaționalism socialist în acțiune” sau pragmatism politico-economic?*, conferința „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, I.N.S.T., 17 noiembrie 2022.
19. Burcea, Mihai, *Reprezentarea filmică a interbrigadiștilor în România* susținută la conferința „Comunismul românesc ediția a XI-a”, organizată de CNSAS, Institutul de istorie „Nicolae Iorga”, ICCMER și Facultatea de istorie – Universitatea din București, la Facultatea de istorie – Universitatea din București, 24-25 noiembrie 2022.
20. Cătănuș, Ana-Maria, *O perspectivă occidentală asupra respectării drepturilor omului în România comunistă. Cazul Jeri Laber (Human Rights Watch)*, la conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, organizată de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022
21. Cătănuș, Ana-Maria, *Andrei Saharov și mereu actuala luptă pentru drepturile omului*, la conferința „Dialog pentru viitor: Rolul cercetării științifice în analiza istoriei contemporane”, consacrată aniversării a 15 ani de activitate a Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, Biblioteca Academiei Române, 22 noiembrie 2022.
22. Cătănuș, Dan, *Din biografiile liderilor comuniști: Cornel Pacoste*, conferința „Partidul-Stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, INST, București, 17 iunie 2022.
23. Cătănuș, Dan, *Cazul Virgil Trofin și problema instituirii funcției de adjunct al secretarului general al Partidului Comunist Român*, Conferința „Fluxuri și refluxuri ale războiului rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, INST, București, 17 noiembrie 2022.
24. Diac, Cristina, *Drepturile electorale în România socialistă. Codificare și practică politică*, la conferința „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, INST, București, 17 iunie 2022.
25. Diac, Cristina, *România și „Sudul Global” în epoca destinderii. Firmele mixte din Africa, 1971-1979*, Conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.
26. Jianu, Octaviana, *Teroriștii și harta sibiană a atacurilor în Revoluția Română din decembrie 1989* la Congresul Național al Istoricienilor Români, Alba Iulia, 8-10 Septembrie 2022.
27. Jianu, Octaviana, *„Așteptând ceasul de apoi”, romanul proscris al lui Dinu Pillat. Reflecții privind arestarea scriitorilor din lotul Noica-Pillat* la Congresul Național al Istoricienilor Români, Alba Iulia, 8-10 Septembrie 2022.
28. Jianu, Octaviana, *Germanii din România. 1944-1956*, în cadrul Evenimentului „300 de ani de Sanktmartin”, Sânmartin, 5 august 2022
29. Mihai, Florin-Răzvan, *Relațiile internaționale în opera istoricului Florin Constantiniu. Studiu de caz: Începutul Războiului Rece*, la Simpozionul „O viață închinată căutării adevărului istoric. Simpozion comemorativ Florin Constantiniu”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului al Academiei Române, Fundația Europeană Titulescu, Centrul de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, București, 20 aprilie 2022.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

30. Mihai, Florin-Răzvan, *Cazul uluitor al lui Dinu Paul. Consemnările unui diarist legionar în sistemul penitenciar interbelic (1938-1939)*, la Simpozionul național „Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic”, on-line, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Academia Română – Filiala Iași și Asociația Culturală „A. Philippide”, 17 iunie 2022.
31. Mihai, Florin-Răzvan, *Alegeri fără opțiune. Sistemul electoral în România comunistă (1948-1989)*, la conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022.
32. Mihai, Florin-Răzvan, *Crizele petrolului din anii 1970 și România comunistă - aspecte politice și economice*, la Congresul Național al Istoricilor Români, Alba Iulia, 8-10 septembrie 2022 (Secțiunea „România între Est și Vest în timpul Războiului Rece: aliniere, distanțare, izolare. Moderator: Cristina Preutu, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Comoderator: Bogdan Preda).
33. Mihai, Florin-Răzvan, „*Problema evreiască*” în *propaganda electorală interbelică (1919-1937)*, la Congresul Național al Istoricilor Români, Alba Iulia, 8-10 septembrie 2022 (Secțiunea Antisemitismul din România în prima jumătate a secolului XX. Moderator: Viorel Achim, Academia Română, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” București. Comoderator: Maria Ghitta, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca).
34. Mihai, Florin-Răzvan, *Ajutorul regimului Ceaușescu pentru „Lumea A Treia” - „internaționalism socialist în acțiune” sau pragmatism politico-economic?*, la conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.
35. Mironov, Alexandru, *Diplomația franceză și ideea de republică în România Mare*, la simpozionul „Centenarul Încoronării de la Alba-Iulia. Monarhia: elite, clase sociale și viață cotidiană”, organizat de Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului și Muzeul Maramureșului, Sighetu Marmației, 5-6 iulie 2022
36. Onișoru, Gheorghe, *Bucovina. Cult, cultură, istorie, patrimoniu*, Organizată la Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, prezentarea volumelor „Stalin și poporul rus. Democrație și dictatură în România contemporană”, 2 martie 2022
37. Onișoru, Gheorghe, *Vintilă Brătianu – artizanul doctrinei Prin noi înșine*, la Conferința de primăvară a Secției de Istorie și Arheologie a A.O.Ș.R., Ion I.C. Brătianu: personalitate politică marcantă a României. 95 de ani de la moarte, comunicarea București, 6 mai 2022
38. Onișoru, Gheorghe, „Autodizolvarea tovarășilor de drum”, etapă a creării Partidului-Stat, Conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022.
39. Onișoru, Gheorghe, *Emil Bodnăraș – schiță pentru un studiu monografic*, la Congresul istoricilor români Alba Iulia, 8-9 septembrie 2022.
40. Onișoru, Gheorghe, *Patrimoniul ca formă de recuperare a patrimoniului isotirc mușatin*, la Conferința Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie, Suceava, 15 – 17 septembrie 2022.

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

41. Onișoru, Gheorghe, *Un ciclu istoric de excepție: de la votul Sfatului Țării la încoronarea de la Alba Iulia*, Universitatea Ovidius Constanța, 22 – 25 septembrie 2022.
42. Onișoru, Gheorghe, *Cei Trei Mari de la înțelegerea de la Yalta la cazul test de la 6 martie 1945, la masa rotundă „Drumul spre Războiul Rece. Evoluții politico-militare și dinamica de securitate în Zona extinsă a Mării Negre (1943-1955)”*, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, 16 noiembrie 2022.
43. Onișoru, Gheorghe, *Observațiile lui Petru Groza pe marginea Conferinței de la Geneva din iulie 1955, conferința națională „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: implicații asupra politicii interne și internaționale a României comuniste”*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 noiembrie 2022.
44. Onișoru, Gheorghe, *Maestrul și discipolul. Stalin și Gheorghiu-Dej*, la conferința „Dialog pentru viitor: Rolul cercetării științifice în analiza istoriei contemporane”, consacrată aniversării a 15 ani de activitate a Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, Amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu”, Biblioteca Academiei Române, 22 noiembrie 2022.
45. Stratone, Carmen, *Agenda culturală promovată de IRRCS și rolul instituțiilor de stat și de partid în elaborarea acesteia*, la conferința națională „Partidul-stat în România comunistă: ideologie, realități politico-instituționale, dileme istoriografice”, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 17 iunie 2022.
46. Stratone, Carmen, *Arta ca manifestare a politicului. Crearea unei noi identități culturale și de propagandă externă în primul deceniu postbelic*, Congresul Național al Istoricilor Români, 10 septembrie 2022, Alba Iulia.
47. Stratone, Carmen, *Un institut, mai multe oportunități. Normalizarea relațiilor culturale româno-franceze la mijlocul anilor 1950 și rolul IRRCS în acest demers*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 17 noiembrie 2022, București.
48. Șandru, Florin, *Probleme privind pregătirea cadrelor P.C.R., reflectate în documente din anul 1971*, la conferința „Partidul – Stat în România comunistă: ideologie, realități politico – instituționale, dileme istoriografice”, INST – Academia Română, București, 17 iunie 2022.
49. Șandru, Florin, *Biserica în Basarabia după Marea Unire*, la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice: „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație” Ediția a XXVIII-a, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei – Centrul Ecleziastic de Documentare “Mitropolit Nicolae Colan” și Academia Română prin Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Jud. Harghita, Loc. Izvorul Mureșului, 23-24 Septembrie 2022.
50. Șandru, Florin, *Considerații despre contextul apariției și semnificațiile Glasnost-ului Gorbaciovist*, la conferința „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece: Implicații asupra politicii interne și internaționale a României Comuniste”, Biblioteca Academiei Române, Amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu”, București, 17 noiembrie 2022.

COMUNICĂRI LA CONFERINȚE CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

1. Abraham, Florin, *Identitatea culturală în debaterile privind fondarea și reformarea Uniunii Europene* (Cultural Identity in the Debates on Founding and Reforming the European Union), conferința internațională „Cultural Pluralism and Identity in European Politics after 1945”,

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

- organizată de Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Rețeaua Europeană Memorie și Solidaritate, Cluj-Napoca, 17–19 mai 2022.
2. Abraham, Florin, *Partidul Comunist Român: între „independență” și restalinizare, 1968-1980* (Romanian Communist Party: between "independence" and restalinization, 1968-1980), conferința internațională „Communist Parties in the Soviet Bloc in 1968 – 1980. Belle Époque of the Eastern Bloc?”, organizată de Institutul Memoriei Naționale, Rețeaua Europeană Memorie și Solidaritate, Bratislava, Slovacia, 28-29 septembrie 2022
  3. Abraham, Florin, *Relațiile româno-maghiare din perspectiva politicilor memoriei: 1990-2020* (A román-magyar viszonyok az emlékezetpolitika perspektívájából: 1990-2020), conferința „Cinci decenii de relații istoriografice. 50 de ani la înființarea Comisiei Mixte de Istorie Româno-Maghiare”, Academia Română, Academia Maghiară de Științe, Arad, 26-29 octombrie 2022.
  4. Buchet, Constantin, *The Forgotten Archives of Communist Political Police*, la conferința anuală European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files, ABTL, Budapesta, 12 iulie 2022
  5. Buchet, Constantin, *The Imperial Idea and Power Politics Dynamics in Contemporary Age*, the 23rd International Congress of Historical Sciences, session International Commission on the History of International Relations – Transitions and Political Change in Eastern Europe and the Mediterranean Countries, Poznan, 26 august 2022, <https://ichs2020poznan.pl/e/paper/the-imperial-idea-and-power-age-politics-dynamics-in-contemporary/>
  6. Cătănuș, Ana-Maria, Cătănuș, Dan, *O voce în istoriografia românească și est-europeană: revista Arhivele Totalitarismului*, Simpozionul național cu participare internațională „Publicații culturale și științifice românești. Arhivele Olteniei (1922-2022)” organizat de Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu - Ploșor”, Craiova, 12-13 mai 2022.
  7. Cătănuș, Ana-Maria, *Dissidents and Exiles from Socialist Eastern Europe: History, Archives and Memories (1945-1991). A case study: Paul Goma*, la colochiul internațional „Histoire, archives et mémoires des dissidents et exilés de l’URSS et de l’Europe socialiste (1945-1991)”, La Contemporaine (Nanterre), 2-3 iunie 2022.
  8. Cătănuș, Ana-Maria, *Charter 77 and the movement of human rights in Romania*, la conferința internațională „Human rights in the struggle for freedom in the past and today. 45th anniversary of the Charter 77”, organizat de Institutul Memoriei Naționale, Bratislava, Slovacia, 4 octombrie 2022.
  9. Diac, Cristina, *Navigating Multiple Identities. Romanian Communists and their Travels Abroad*, la conferința „Identity Documents in Use, University of Vienna”, Viena, 22-23 septembrie 2022.
  10. Onișoru, Gheorghe, *Drumul României spre NATO*, la Conferința internațională „România în sistemul de securitate al Europei Centrale și de Sud-Est. Obiective, evoluții, provocări (1921-2022)”, Iași, 23-24 iunie 2022
  11. Onișoru, Gheorghe, *Le contexte international de l’„Affaire Odoviciuc” (janvier – avril 1945)*, la Conferința internațională „Les montagnes de Maramureș – leur environnement naturel, l’évolution historique et l’heritage culturel”, Giulești, 1 - 3 septembrie 2022
-

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

12. Onișoru, Gheorghe, *Emil Bodnăraș: dezertor, ilegalist, ministru* la conferința internațională „Bucovina – cultură și spiritualitate europeană. 30 de ani de la înființarea Institutului Bucovina”, Rădăuți, 6-7 octombrie 2022
13. Șandru, Florin, *Răscoala din 1907 – Drama transformată în mijloc propagandistic al comuniștilor*, la a XXVIII-a ediție a Sesiunii Internaționale de Comunicări Științifice: „Retrăiri istorice în veacul XXI. Barbu Catargiu, Întâiul Prim-ministru al României Moderne. 1862-2022; 160 de ani de la asasinarea lui Barbu Catargiu; 1922-2022; 100 de ani de la încoronarea Regelui Ferdinand întregitorul la Alba Iulia”, Consiliul Județean Ialomița, Primăria Comunei Maia, Comuna Maia, 16-17 Septembrie 2022.
14. Șandru, Florin, *Barbu Catargiu (1807-1862) – Un destin politic frânt*, referat susținut la a XXVIII-a ediție a Sesiunii Internaționale de Comunicări Științifice: „Retrăiri istorice în veacul XXI. Barbu Catargiu, Întâiul Prim-ministru al României Moderne. 1862-2022; 160 de ani de la asasinarea lui Barbu Catargiu; 1922-2022; 100 de ani de la încoronarea Regelui Ferdinand întregitorul la Alba Iulia”, Consiliul Județean Ialomița, Primăria Comunei Maia, Comuna Maia, 16-17 Septembrie 2022.

J. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene

Cătănuș, Ana-Maria, Maison des sciences de l'homme, DEA Programme | Associate Research Directors 2 mai – 4 iunie 2022

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

PROGRAMUL DE CERCETARE AL I.N.S.T.

2023

PROGRAMUL I

România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția organizării judecătorești.
Coordonator: C.S. II Ana-Maria Cătănuș

Colectiv de cercetare: C.S. II Constantin Buchet, C.S. II Cornel Beldiman, C.S. III Flori Bălănescu, C.S. III Mihai Burcea, C.S. III Octaviana Jianu, A.C. Florin Șandru, A.C. Alexandru Cristian Voicu.

Suport tehnic: referent Iuliana Dumitrescu, analist programator Mihaela Maria Gavrilescu

Obiectivele programului de cercetare: Prezentarea evoluției legislației civile. Modificările aduse legislației penale. Principiile alcătuirii Codurilor Penale. Regimul pedepselor. Procedura judiciară. Competențele instanțelor de judecată. Rolul asesorilor populari. Atribuțiile tribunalelor militare. Rolul Tribunalului Suprem. Formarea și selecția magistraților. Corpul avocaților. Instituția baroului. Dimensiunea ideologică a mecanismelor decizionale în organizarea judecătorească. Sistemul numirilor și promovării în aparatul procuraturii. Influența factorului politic asupra funcționării instanțelor de judecată. Procesele politice: context istoric, motivații, implicații propagandistice. Legislația specială, ca element de control asupra societății. Percepția publică asupra funcționării justiției.

Programul de cercetare se va concretiza în final prin publicarea unui volum în seria România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist, în care fiecare articol va fi completat de aparat bibliografic și material iconografic. Fragmente de programul de cercetare vor fi publicate în revista „Arhivele totalitarismului”.

Termen de finalizare: 31 decembrie 2023.

PROGRAMUL II

România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Evoluția politică, economică și socială a țării din perspectiva deciziilor luate la nivelul Comitetului Executiv și Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Coordonator: C.S. II Dan Cătănuș

Colectiv de cercetare: C.S. II Ana-Maria Cătănuș C.S. III Cristina Diac, C.S. III Mihai Burcea, C.S. III Mihai Florin Răzvan, C.S. III Octaviana Jianu, C.S. Mioara Anton, A.C. Florin Șandru, A.C. Carmen Stratone, A.C. Alexandru Cristian Voicu

Suport tehnic: referent Iuliana Dumitrescu, analist programator Mihaela Maria Gavrilescu

Obiectivele programului de cercetare: Prezentarea structurilor centrale de conducere ale Partidului Comunist Român. Activitatea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. (1965-1974) și a

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R (1974-1989). Componenta organelor centrale de conducere pentru toată perioada de activitate. Pregătirea și desfășurarea ședințelor. Participanți, problematică, sarcini și direcții de dezvoltare. Contextul politic, economic și social al dezbaterilor și deciziilor. Sinteza discuțiilor și a măsurilor luate. Raportarea la capacitățile executivului de a pune în practică deciziile de natură economică. Relația cu situația din teritoriu și disponibilitățile administrațiilor locale. Analiza efectelor deciziilor luate din perspectiva evoluției politice, economice și sociale.

Programul de cercetare se va concretiza în final prin publicarea unui volum în seria România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist, în care se vor regăsi, în sinteză, dezbaterile și măsurile luate la nivelul celor două structuri centrale de conducere din cadrul C.C. al P.C.R. în perioada 1965-1989. Fragmente de programul de cercetare vor fi publicate în revista „Arhivele totalitarismului”.

Termen de finalizare: 31 decembrie 2023.

PROGRAMUL III

România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Dezvoltarea constituțional-instituțională a statului.

Coordonator: C.S. II Florin Abraham

Colectiv de cercetare: C.S. I Gheorghe Onișoru, C.S. III Claudiu Degeratu, C.S. III Cristina Diac, C.S. III Florin-Razvăn Mihai, C.S. III Alexandru-Murad Mironov, C.S. Carmen Stratone
Suport tehnic: referent Iuliana Dumitrescu, analist programator Mihaela Maria Gavrilescu

Obiectivele programului de cercetare: Analiza evoluției cadrului constituțional al României din perspectivă istorică: 1866, 1923, 1938. Instaurarea regimului comunist și modificările aduse regimului constituțional: 1948, 1952, 1965. Definirea orânduirii sociale a Republicii Populare Române din perspectivă constituțională. Statutul proprietății. Proprietatea socialistă de stat. Proprietatea cooperatistă. Economia națională și principiul planificării de stat. Rolul statului democrat-popular. Conceptul de suveranitate. Împărțirea administrativ-teritorială. Principiile organizării de stat. Mecanismul legiferării. Definirea ordânduirii sociale a Republicii Socialiste România din perspectiva cadrului constituțional. Organizarea statului. Marea Adunare Națională. Funcțiile Consiliului de stat. Instituția prezidențială. Consiliul de Miniștri. Baza economică și politică a funcționării instituțiilor la nivel central. Funcțiile puterii legislative. Modificări în organizarea teritorial-administrativă. Drepturile fundamentale ale cetățenilor. Principiul egalității, ca garanție constituțională. Drepturile naționalităților conlocuitoare.

Programul de cercetare se va concretiza în final prin publicarea unui volum în seria România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist, în care fiecare articol va fi completat de aparat bibliografic și material iconografic. Fragmente de programul de cercetare vor fi publicate în revista „Arhivele totalitarismului”.

Termen de finalizare: 31 decembrie 2023.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

PROIECȚIA PROGRAMELOR DE CERCETARE 2024-2026
(Extras din proiectul managerial al Conf. univ. dr. Florin Abraham, director
al Institutului)

„În viziunea mea privind dinamica istoriografiei românești contemporane, pe care am făcut-o cunoscută inclusiv într-o carte¹, este necesară deschiderea unor noi câmpuri de investigație, cu o deschidere mai mare către istoria socială și culturală și, în măsura posibilului, către istoria globală. Plecând de la această idee, având în vedere și activitatea de până în prezent a I.N.S.T., pentru perioada 2024-2026 propun trei noi proiecte colective de cercetare multianuală:

Nume program	Obiective	Conținut	Forme de valorificare	Observații
<i>Enciclopedia gândirii totalitare: ideologii, concepte, personalități</i>	Realizarea unei lucrări care să reunească principalele idei și personalități care au contribuit la fundamentarea gândirii totalitare în secolul XX, respectiv la analiza și deconstruirea acesteia.	Idei, concepte, personalități care au promovat totalitarismul (comunism și fascism). Teorii filosofice, abordări istoriografice și autori critici la adresa comunismului și fascismului.	Publicare parțială individuală și publicare sub forma unui singur volum.	În literatura internațională lipsește un astfel de instrument, care să integreze deopotrivă comunismul și fascismul. În proiect urmează a fi atrași colaboratori din afara I.N.S.T., cu o activitate neremunerată.
<i>România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist.</i>	Studierea modului în care a fost transformat instituțional sistemul educațional în	Legislație, organizarea sistemului educațional, voci pentru fiecare instituție de	Publicare parțială individuală și publicare sub forma unui singur volum	Nu există studii istorice sistematice asupra sistemului educațional în

¹ Florin Abraham, *Provocări epistemologice ale totalitarismului. O metodologie a studiului regimurilor comuniste*, Editura Muzeul Național al Literaturii Române, 2013.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI

<i>Educația</i>	perioada comunistă. Realizarea unei lucrări de sinteză asupra dinamicii sistemului educațional din perioada 1945-1989.	învățământ superior, includerea unor voci despre licee (cele care sunt cunoscute drept „colegii centenare”), finanțarea sistemului educațional, personalul angajat, ș.a.	(posibil cu mai multe părți).	perioada comunistă. În proiect urmează a fi atrași colaboratori din afara I.N.S.T., cu o activitate neremunerată.
<i>România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Sănătatea</i>	Studierea modului în care a fost transformat instituțional sistemul medical în perioada comunistă. Realizarea unei lucrări de sinteză asupra dinamicii sistemului medical din perioada 1945-1989.	Legislație, organizarea sistemului medical, învățământul medical, prezentarea principalelor spitale din București și restul țării (spitalele județene), finanțarea sistemului medical, personalul angajat, ș.a.	Publicare parțială individuală și publicare sub forma unui singur volum (posibil cu mai multe părți).	Nu există studii istorice sistematice asupra sistemului educațional în perioada comunistă. În proiect urmează a fi atrași colaboratori din afara I.N.S.T., cu o activitate neremunerată.

Unul dintre cele mai dinamice și inovative domenii ale istoriografiei internaționale este așa-numita „istorie globală”². Istoria ideilor ocupă un loc central în istoria globală, iar totalitarismului (comunism și fascism) nu a fost un fenomen exclusiv european, ci unul global. Realizarea unui instrument de lucru, sub forma unei enciclopedii, este necesară pentru a marca trecerea istoriografiei românești de la abordarea națională și regională la cea conectată internațional. O lucrare de o asemenea complexitate poate fi realizată în cadrul unui program de cercetare multianual, urmând metodologia de realizare a enciclopediilor. În realizarea unui astfel de proiect este esențial să fie atrași colaboratori din afara I.N.S.T., iar acest lucru consider că este

² Sebastian Conrad, *What Is Global History?*, Princeton University Press, 2017.

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
STUDIUL TOTALITARISMULUI**

posibil, mizând pe dorința cadrelor didactice universitare și cercetătorilor de a fi parte a unui proiect atât de important.

În cadrul istoriografiei române s-a acumulat în ultimele trei decenii un număr mare de lucrări dedicate istoriei politice, în multiplele ei aspecte (inclusiv represiune și rezistență anticomunistă, disidență), fenomenelor colectivizării agriculturii, industrializării economiei ș.a. Tematicile referitoare la educație și sănătate au fost studiate mai puțin și, oricum, fragmentar. Nu este locul aici a unui excurs istoriografic, însă tematica educației și a sănătății au fost relativ puțin studiate din motive instituționale: centrele de cercetare a educației (Institutul de Științe ale Educației, de exemplu) sunt orientate spre analiza prezentului și proiectarea unor programe pentru viitor, fără preocupări istoriografice. Istoria medicinei este o disciplină secundară în universitățile de medicină și farmacie, iar studiile dedicate sunt relativ puține. Două programe de cercetare, având drept nucleu cercetătorii I.N.S.T., ar putea aduce un autentic progres istoriografic prin adâncirea cunoașterii istoriei sistemului educațional și a celui medical în perioada 1945-1989.”